Dossier maatregelen Verbeteraanpak Passend Onderwijs.

Versie: 15-3-2021

De voortgang op de invoering van de maatregelen voor het verbeteren van Passend Onderwijs kan online worden bij gehouden door middel van een eigen database "Maatregelen Passend Onderwijs".

Leerlingen en ouders.
1. Leerrecht verankeren. Het leerrecht wordt verankerd door een landelijke norm van basisondersteuning, de zorgplicht van de scholen en de verantwoordelijkheid voor samenwerkingsverbanden om te zorgen voor een regionaal dekkend aanbod.
2. Via onder meer de landelijke norm voor basisondersteuning met een brede basis helder maken voor leerlingen en ouders. Er komt een landelijke norm voor basisondersteuning: dat wat elke school minimaal moet kunnen bieden aan ondersteuning.
3. Strakkere zorgplicht. Ouders en leerlingen dienen bekend te zijn met zorgplicht, zodat ze weten waarop ze recht hebben. Er wordt daarom gezorgd dat de informatie over de zorgplicht opgenomen wordt in schoolgidsen en op websites van scholen en samenwerkingsverbanden. Gemeenten wordt gevraagd de informatie over de zorgplicht op te nemen in de brief die zij sturen naar leerlingen die de leerplichtige leeftijd bereiken.
4. Hoorrecht wettelijk verankeren. Leerlingen en ouders dienen te allen tijde te kunnen meepraten en bepalen wat ze denken nodig te hebben aan ondersteuning. Het hoorrecht wordt daarom wettelijk verankerd. Bij de uitwerking worden de verschillende partijen betrokken, in het bijzonder uiteraard de vertegenwoordigers van leerlingen.
5. Een aanspreekpunt voor elke (VO)-leerling. Een vast aanspreekpunt en vertrouwenspersoon is belangrijk in het bijzonder in het VO. Dit omdat een leerling vele leraren heeft en elke leraar vele leerlingen. Het is nog niet overal goed geregeld. Het vaste aanspreekpunt wordt onderdeel van het programma van eisen aan schoolbesturen.
6. Betere informatie in de schoolgids. Goede informatie over het ondersteuningsaanbod dient in de schoolgids terecht te komen. Dit jaarlijks met het advies van de MR. Dit wordt opgenomen in het instemmingsrecht op hoofdlijnen.
7. In elk samenwerkingsverband een steunpunt. Elk samenwerkingsverband dient met leerlingen en ouders een ouder –en jeugdinformatiepunt in te richten.
8. Meer mogelijk maken voor o.a. EMB- leerlingen en hoogbegaafden om thuiszitten te voorkomen. Meer mogelijk maken, door het beter verbinden van onderwijs en zorg zoals bv. het programma "Met andere ogen" en de 11 inspiratie regio's.
9. Betere en snellere besluiten: doorbraakaanpak wanneer onderwijs en zorg niet tot een aanbod komen. Er komt een wettelijke verplichting dat alle samenwerkingsverbanden en gemeenten een regionale doorbraakaanpak organiseren.
10. Heldere stappen wanneer ouders en school er niet uitkomen, ondersteuning van onderwijsconsulenten blijft. Elk samenwerkingsverband dient een heldere escalatieladder te maken met goede afspraken met alle betrokken partijen. Daarbij moet oog zijn voor korte termijnen.

11. Landelijk bindende geschillenbeslechting.
Landelijk geschillenbeslechting is het sluitstuk van de escalatieladder. De landelijke Geschillencommissie Passend Onderwijs (GPO) was een tijdelijke voorziening, maar deze wordt permanent, zodat ouders een mogelijkheid hebben om hun geschil voor te leggen. Er wordt onderzocht of het ook mogelijk is dat leerlingen zelf, onafhankelijk van hun ouders, naar de commissie kunnen stappen. De uitspraken kunnen ook bindend zijn.

12. Geen VT-melding bij puur een geschil over passend onderwijs.
Geen melding doen puur omdat ouders en school het niet eens kunnen worden over passende ondersteuning (en hun kind vervolgens thuis houden). Daarvoor heeft het veel te grote impact.

13. Meer en beter toezicht.
De inspectie gaat nadrukkelijker toezicht houden op passende ondersteuning, vooral in het regulier onderwijs, maar ook op de samenwerkingsverbanden. Er komen ook extra inspecteurs. De Inspectie betrekt een vertegenwoordiging van ouders bij hun onderzoek.

Leraren en schoolleiders.

14. Via onder meer de landelijke norm voor basisondersteuning met een brede basis helder maken wat we van onze leraren en schoolleiders verwachten.
Er komt een landelijke norm voor basisondersteuning: dat wat elke school minimaal moet kunnen bieden aan ondersteuning.

15. Meer betrokkenheid en inspraak van leraren; middelen transparanter.
De inspraak over basis- en extra ondersteuning voor onderwijzend personeel versterken. Besturen en samenwerkingsverbanden worden daarom verplicht om transparant te zijn over hoeveel elke school krijgt voor passende ondersteuning. Het is niet alleen van belang dat het gesprek plaats vindt in elke school, maar ook tussen scholen (van verschillende schoolbesturen) in een buurt, en dat ook het jeugd- of wijkteam van de gemeente hierbij wordt betrokken.

16. Expertise van jeugdhulp en speciaal onderwijs beter benutten in de school.
Onderwijs en gemeenten dienen nog beter te kijken wanneer jeugdhulp ingezet moet worden. Het programma "Met Andere Ogen" laat zien hoe het kan.

17. Leraren beter voorbereiden.
Er worden samen met leraren en scholen, landelijke keuzes gemaakt over welke competenties voor passend onderwijs nodig zijn voor de initiële opleiding, voor de begeleiding van starters en voor verdere professionalisering in de jaren erna.

18. Minder administratie voor leraren en school.
Er zal worden gekeken naar het bijhouden van het ontwikkelperspectiefplan en hoe we betere aansluiting vinden op leerlingvolgsystemen. Hetzelfde geldt voor de eisen aan en opbouw van dossiers op basis waarvan samenwerkingsverbanden besluiten tot toelating tot het (voortgezet) speciaal onderwijs. Voor leerlingen die voor hun hele schoolloopbaan (voortgezet) speciaal onderwijs nodig hebben, wordt geregeld, dat de toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal onderwijs (TLV) standaard geldt voor de hele po- of vo-loopbaan. Dit betreft in ieder geval de EMB-leerlingen. Ouders en leerling hoeven dan niet elk jaar opnieuw de procedure te doorlopen, maar kunnen wel vragen om een evaluatiemoment.

Schoolbesturen en samenwerkingsverbanden.

19. Heldere eisen aan besturen en samenwerkingsverbanden.
Met alle betrokkenen is een programma van eisen voor schoolbesturen en hun samenwerkingsverbanden gemaakt. Het maakt helder wie waarvoor verantwoordelijk is.

20. Samenwerkingsverband en besturen: meer dialoog en beter benutten ondersteuningsplan.
De inspectie zal nog nadrukkelijker toezien op het ondersteuningsplan en de afspraken van schoolbesturen over de uitvoering ervan. Om te borgen dat dit gesprek wordt vertaald in de besteding van geld, krijgt de ondersteuningsplanraad (OPR) instemmingsrecht op de meerjarenbegroting van het samenwerkingsverband. Ook is het zaak om de ondersteuning in de regio goed met de gemeenten af te stemmen, in het op overeenstemming gericht overleg (OOGO).

21. Verder verbeteren van de governance.
Het is van belang dat schoolbesturen een sterke en onafhankelijke dagelijks bestuurder of directeur aanstellen. Hiernaast dient het bestuur en intern toezicht organiek te worden gescheiden. Dat draagt bij aan het onafhankelijk functioneren van het intern toezicht.
In elke raad van toezicht moet minimaal één onafhankelijk lid van buiten zitten.
De afspraak met de sector is dat over twee jaar wordt gekeken of dat voldoende werkt.
Als eerder blijkt dat dit niet zo is, wordt actie ondernomen.

22. Onnodige kosten voorkomen.
Er wordt gemiddeld 11 tot 13% van het vrij besteedbare budget besteed aan de organisatie. Dat is redelijk omdat het merendeels gaat om inhoudelijke coördinerende taken ten behoeve van leerlingen, maar ik wil de organisatiekosten toch graag verminderen met minder administratieve handelingen, zodat er meer geld overblijft voor passend onderwijs.

23. Aanpakken van onnodige reserves.
De inspectie heeft een signaleringswaarde geformuleerd: 3,5% van de totale bruto baten en minstens € 250.000. Dit is een redelijke reserve. Een hogere reserve kan nodig zijn, bijvoorbeeld als een samenwerkingsverband zelf ambulante begeleiders in dienst heeft.
Echter, in 2019 kwamen 136 van de 150 samenwerkingsverbanden boven de signaleringswaarde uit.
Samenwerkingsverbanden dienen per direct plannen te maken om de reserves terug te brengen tot onder de signaleringswaarde. Die plannen moeten ze volgend jaar uitvoeren.
Van samenwerkingsverbanden wordt verwacht dat zij gezamenlijk een concreet plan opstellen, in samenspraak met andere belanghebbenden, om de reserves doelmatig in te zetten voor het verbeteren van passend onderwijs.

24. Voortzetting Steunpunt Passend Onderwijs.
Ook de komende vier jaar wordt de PO-Raad en de VO-raad gesubsidieerd om door te gaan met het Steunpunt Passend Onderwijs. De afgelopen jaren kregen scholen, besturen en samenwerkingsverbanden informatie en advies van het steunpunt.

25. Verkennen directe bekostiging van het praktijkonderwijs.
Het praktijkonderwijs blijft een eigenstandige schoolsoort. Met de Sectorraad Praktijkonderwijs is afgesproken om te verkennen hoe de huidige manier van bekostiging voor leerwegondersteunend onderwijs en het praktijkonderwijs gemoderniseerd kan worden, zodat onder andere de peildatum 2012 losgelaten kan worden en het betalen voor leerlingen die in een ander samenwerkingsverband naar school gaan goed geregeld is.